

О.В. Топоркова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

І.В. Янчева, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

**ТЕХНОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ
«ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА»**

Спрямованість освітнього процесу на створення умов для виховання і навчання конкурентоспроможної особистості є стратегічним завданням сучасної освіти. Ефективність підготовки майбутніх фахівців залежить від доцільності впровадження в практичну діяльність різноманітних форм організації навчання – семінарські та практичні заняття. Особливості організації та проведення семінарських занять залежать від змісту навчальної дисципліни «Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства» (ОАЗЕБП), рівня підготовленості студентів, типу семінарського заняття.

Основними завданнями семінарського заняття є – розвинути пізнавальну активність і самостійність, уміння творчо застосовувати матеріал лекцій; поглиблювати і закріплювати знання, отримані в процесі вивчення предмета; сприяти розвитку творчого мислення, вміння логічно висловлювати і аргументувати свої думки, слухати один одного, продуктивно критикувати. Семінарські заняття також є засобом перевірки розвитку і закріплення навичок самостійної роботи, що є найважливішою формою навчальної роботи студентів, сприяють вихованню ініціативи, активності, самостійності в роботі, навчають систематичному, планомірному засвоєнню навчального матеріалу. Особливу увагу на семінарському занятті з дисципліни «ОАЗЕБП» приділяють розвитку навичок роботи з різноманітними джерелами, з яких студенти одержують додаткову інформацію, аналізу та узагальненню теоретичних матеріалів і корисного досвіду, формуванню вміння формулювати проблему та знаходити шляхи її розв'язання, професійно використовувати знання в межах навчальної аудиторії.

Семінар не зводиться до закріплення знань, отриманих на лекції, його завдання значно ширше, складніше й цікавіше. Семінарські заняття розвивають і закріплюють у студентів навички самостійної роботи, уміння складати плани доповідей, їх тези, готувати розгорнуті повідомлення і виступати з ними перед аудиторією, брати участь у дискусії та обговоренні.

Провідною функцією семінарів є пізнавальна, виховна та контрольна. Мета семінарів поділити заняття на: введення в тему; планування вивчення теми; дослідження фундаментальних освітніх знань; аналітичність семінарського заняття; представлення та захист освітніх досягнень; поглиблення, узагальнення і систематизація знань; контроль на заліковому семінарському занятті.

За методикою проведення розрізняють: вступні семінари, оглядові та семінари-бесіди. Семінарські заняття з дисципліни «ОАЗЕБП» базуються на досвіді та знаннях студентів, збирають інформацію з нової теми та класифікують її. Передбачають самостійний огляд студентами всієї теми за допомогою літератури, самостійності визначення мети заняття, розподіл тем рефератів, доповідь та обговорення.

Найпоширенішою формою семінару з дисципліни «ОАЗЕБП» є семінар-бесіда. Семінари-бесіди передбачають групову форму організації, тобто викладач взаємодіє з групою як із цілим, виконує навчальну функцію щодо всіх учасників семінарського заняття. На такому занятті використовують груповий спосіб спілкування. Недоліками є демонстрування індивідуальних знань студентом, тому спілкування практично відсутнє, відсутня взаємодопомога, немає особистісного включення студентів у навчальну діяльність, зменшується їх інтелектуальна активність. При такій формі дистанція між викладачем і студентами формує бар'єри спілкування та ставить студентів у пасивну позицію, їх мовна активність зводиться до мінімуму. Немає можливості формувати навички професійного спілкування і взаємодії, які потрібні у майбутній діяльності. Групова форма спілкування на занятті не є адекватною моделлю відносин людей в колективі і не відповідає вимогам підготовки фахівців.

При обранні форми заняття як семінар-дискусія або форум навпаки відбувається діалогічне спілкування студентів, у процесі якого через спільну участь обговорюються і вирішуються теоретичні та практичні проблеми навчальної дисципліни. На обговорення виносяться найбільш актуальні проблемні питання досліджуваної теми. Кожен із учасників дискусії має навчитися точно висловлюючи свої думки в доповіді або виступі з питаннями, активно відстоювати свою точку зору, аргументовано заперечувати, спростовувати хибну позицію.

На семінарі оцінюються не мовчання, а активність і результативність. У процесі проведення семінарських занять викладач має цілеспрямовано виховувати в студентів таку етичну рису, як толерантність (*tolerantia*) – терпимість до чужих думок і міркувань. Семінар, як і будь-який інший вид навчальних занять, передбачає широке використання засобів наочності й ілюстративного матеріалу.